

10 juni 2020 / 2020-6

Droogtemonitor

Neerslag brengt verlichting, maar droogte nog niet voorbij

Na twee uitzonderlijk droge maanden is er de afgelopen week in heel Nederland neerslag gevallen. De situatie is daarmee gestabiliseerd. Toch is nog geen sprake van een eind aan de droogte. Het neerslagtekort is nog altijd zeer groot en de Rijnaanvoer lager dan gemiddeld. De LCW blijft daarom opgeschaald in Niveau 1 'dreigend watertekort'.

Door de regen is het neerslagtekort iets gedaald, maar het ligt nog steeds ver boven het gemiddelde voor de tijd van het jaar. Ondanks de verwachte neerslag voor de komende week, zal het neerslagtekort waarschijnlijk verder oplopen. De Rijnaanvoer zal de komende tijd naar verwachting stijgen tot waarden boven het LCW criterium van de maand juni (1300 m³/s). Er is daarmee voldoende afvoer om aan de watervraag te voldoen in de gebieden waar aanvoer van rivierwater mogelijk is.

Met name in Oost en Zuid Nederland zijn de effecten van de droogte merkbaar. In deze gebieden kan geen water worden aangevoerd en zijn verminderde gewasopbrengsten in de landbouw en schade aan natuur mogelijk. De komende tijd zal de watervraag met het groeien van de gewassen vanuit de landbouw toenemen.

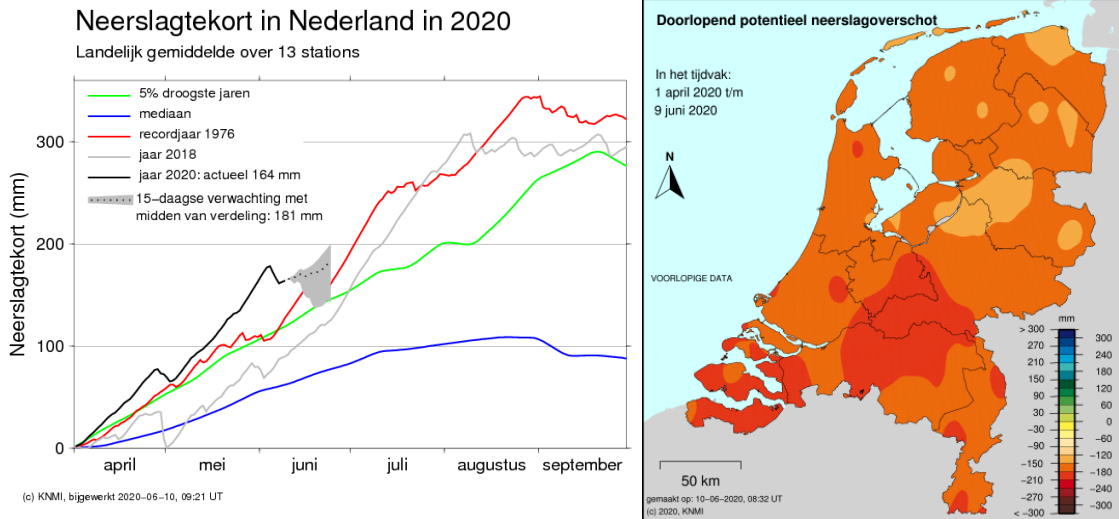
De drinkwatersector heeft geen knelpunten met de drinkwaterproductie. Wel roept de sector gebruikers op om bewust om te gaan met drinkwater en treffen ze voorbereidingen voor een grote watervraag later deze zomer.

Op dit moment is het waterbeheer op orde. De waterschappen en Rijkswaterstaat monitoren de situatie nauwlettend en nemen waar nodig maatregelen zoals het opzetten van waterpeilen, het vasthouden van water, regionale onttrekkingsverboden uit oppervlaktewater en het inspecteren van droogtegevoelige kaden.

Weer

Tot en met zondag 14 juni hebben we te maken met een licht wisselvallig weertype in de stroomgebieden van de Rijn en Maas, waarbij van tijd tot tijd enkele regen- en onweersbuien vallen. Hoe meer richting Zuid-Duitsland en Zwitserland, hoe zwaarder en talrijker de regen- en onweersbuien zullen zijn. Omdat de buien zich langzaam verplaatsen kan plaatselijk wateroverlast optreden. Na donderdag 11 juni nemen de maximumtemperaturen toe tot 20-25°C, waarna ze een week later naar verwachting weer rond het langjarig gemiddelde komen te liggen. Vanaf maandag 15 juni verplaatst het zwaartepunt van de buien zich geleidelijk van Duitsland naar het Alpengebied en het midden en zuiden van Frankrijk. Dit betekent dat vooral de hoger gelegen delen van beide stroomgebieden aan de natte kant voor de tijd van het jaar lijken uit te komen over deze periode. In Nederland lijken de neerslagsommen in de buurt van normaal uit te komen, zij het met grote regionale verschillen.

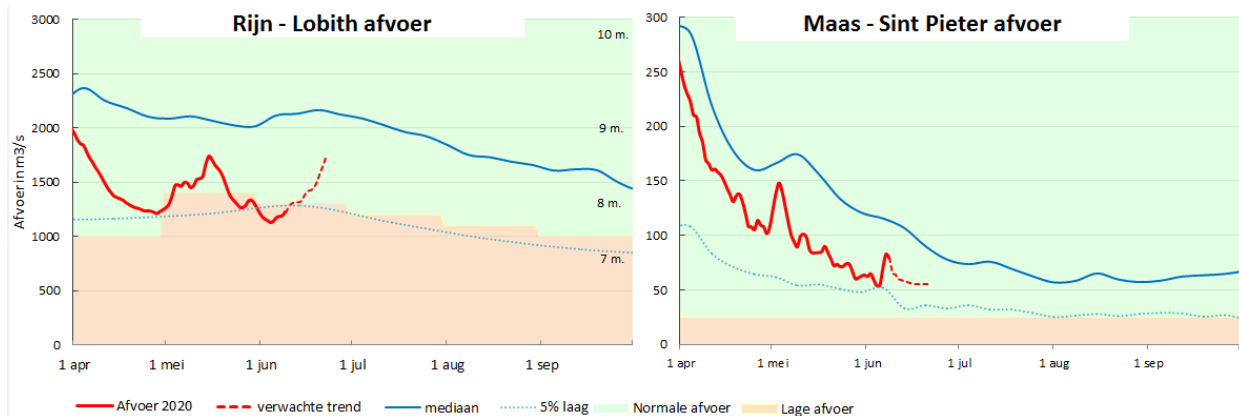
Het actuele landelijk gemiddelde neerslagtekort bedraagt circa 164 mm. Door de neerslag van de afgelopen dagen is het neerslagtekort iets afgenomen, maar zal de komende twee weken weer toenemen.

Figuur 1: Landelijk gemiddeld neerslagtekort en Potentieel neerslagoverschot, 10 juni. Bron: [KNMI](#)

Aanvoer Rijn en Maas

De aanvoer van de Rijn bij Lobith is aan een stijging begonnen en bedraagt momenteel ongeveer 1250 m³/s. Dit is lager dan gemiddeld voor de tijd van het jaar (ca. 2100 m³/s) en lager dan het LCW-criterium van de maand juni (1300 m³/s). De komende week neemt de aanvoer verder toe richting 1300-1600 m³/s. De aanvoer te Lobith in de tweede helft van juni is onzeker. In het meest waarschijnlijke scenario blijft de aanvoer min of meer stabiel rond 1300-1600 m³/s. De daggemiddelde aanvoer van de Maas bij Sint Pieter is ongeveer 60 m³/s. De verwachting is dat dit de komende dagen min of meer stabiel blijft. De rivierafvoeren zijn op dit moment voldoende aan om aan de watervraag te voldoen.

Figuur 2: Daggemiddelde aanvoeren van de Rijn bij Lobith en de Maas bij Sint Pieter

Grondwater

Na een stevig herstel in de afgelopen winter zijn de grondwaterstanden sinds maart weer flink gedaald. De afgelopen week is er sinds lange tijd weer een behoorlijke hoeveelheid neerslag gevallen, waardoor de grondwaterstands daling momenteel stagneert en de grondwaterstanden lokaal zelfs iets gestegen zijn. Op dit moment is de ruimtelijke variatie in de grondwaterstanden groot; variërend van normaal tot zeer laag voor de tijd van het jaar. Zeer lage grondwaterstanden komen met name voor op de hoge zandgronden in het oosten en zuiden van het land.

Verzilting en waterkwaliteit

De chlorideconcentraties (zout) zijn normaal voor van de tijd van het jaar gezien de huidige aanvoer en achtergrondconcentraties in de Rijn en de Maas. In de Rijn-Maasmonding en op het Amsterdam-Rijnkanaal zijn de concentraties tijdelijk verhoogd geweest. Enkele waterschappen melden nog lichte verziltingsproblemen.

Op verschillende locaties in het land zijn meldingen van blauwalgen en vissterfte, in een aantal gevallen met een negatief zwemadvies tot gevolg. Dat is niet ongebruikelijk in juni.

Landbouw

De groeiende gewassen hebben steeds meer water nodig. De regen van de afgelopen dagen en de lagere temperaturen brengen enige verlichting, maar voor de landbouw blijft de situatie zorgelijk. Zeker in gebieden waar geen wateraanvoer mogelijk is, lijken gewasschade en verminderde opbrengsten onvermijdelijk. Ook de grasgroei voor de rundveehouderij is sterk geremd. De regenwaterbassins in de glastuinbouw zijn nagenoeg leeg, waardoor deze sector andere waterbronnen moet gaan gebruiken.

Natuur

In de natuur veroorzaken de ongewone droogte en de lage grondwaterstanden op de hoge zandgronden schade aan watergebonden ecosystemen. Dit speelt vooral in de bovenlopen van beken, natte biotopen aan de benedenlopen van beken en in de hoogveengebieden. Er zijn ook eerste signalen van schade in laagveengebieden. Het broedresultaat van de weidevogels is slecht door de harde grond vanwege de droogte.

Scheepvaart

Rijkswaterstaat publiceert [minst gepeilde diepten](#) zodat de scheepvaart kan anticiperen op de hoeveelheid lading die meegenomen kan worden.

Drinkwater

Ondanks de droogte doen zich vooralsnog geen knelpunten voor in de bronnen (grond- en oppervlaktewater) voor de bereiding van drinkwater. Wel heeft een aantal drinkwaterbedrijven in het pinksterweekend te maken gehad met (zeer) hoog watergebruik. In Overijssel en de Achterhoek heeft dit geleid tot lagere waterdruk. Door de recente regen en lage temperaturen is de watervraag nu gestabiliseerd. De drinkwaterbedrijven bereiden zich voor op een hoge watervraag deze zomer.

Regionale bijzonderheden en maatregelen

Waterbeheerders nemen maatregelen om water vast te houden. De regionale boezems zijn waar mogelijk opgezet, soms tot boven zomerpeil. Het peil van het IJsselmeer en Markermeer wordt gestuurd op NAP -0.15 m. Benedenstrooms van Maasbracht is de Maas op een hoger peil gestuwd. Op diverse plaatsen wordt extra water aangevoerd om aan de watervraag voor landbouw en natuur te voldoen en om waterkwaliteitsproblemen (waaronder verzilting) tegen te gaan.

In Zuid- en Oost-Nederland zijn onttrekkingsverboden uit oppervlaktewater van kracht en op enkele locaties in de buurt van Natura 2000 gebieden ook uit grondwater. In West- en Noord-Nederland hebben waterschappen uit voorzorg kade inspecties ingesteld voor droogtegevoelige kaden. In West-Nederland wordt onder vrij verval extra water aangevoerd vanuit het Amsterdam Rijnkanaal.

De volgende droogtemonitor verschijnt 24 juni 2020.

Overzicht afvoeren, peilen, watertemperatuur en zoutgehalten

09-06-2020 (daggemiddeld)

Figuur 3: Overzicht afvoeren, peilen, watertemperatuur en zoutgehalten, daggemiddelde 9 juni 2020 | Bron: WMCN

Colofon

Dit bericht is opgesteld door de Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling (LCW), onderdeel van het Watermanagementcentrum Nederland. Dit is een samenwerkingsverband van Rijkswaterstaat, de waterschappen en het KNMI.

Contact: wmcn-lcw@rws.nl, 0800-8002.

Voor persvragen: 06-15182130.